

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 228/2021
Luksemburgā, 2021. gada 21. decembrī

Spridums lietā C-497/20
Randstad Italia

Savienības tiesībām nav pretrunā tas, ka dalībvalsts augstākā tiesa nevar atcelt šīs dalībvalsts augstākās administratīvās tiesas taisīto spriedumu, kas pārkāpj šīs tiesības

Taču tas neskar iespēju personām, kam ar šādu pārkāpumu nodarīts kaitējums, pieprasīt attiecīgajai dalībvalstij atlīdzību

Azienda USL *Valle d'Aosta* (Aostas ielejas vietējā veselības aprūpes iestāde, Itālija) uzsāka publiskā iepirkuma procedūru, lai izraudzītos nodarbinātības aģentūru pagaidu personāla nodrošināšanai. *Randstad Italia SpA* (turpmāk tekstā – “*Randstad*”) bija viens no pretendentiem, kas piedalījās šajā procedūrā. Pēc tehnisko piedāvājumu izvērtēšanas *Randstad* tika izslēgta, pamatojoties uz to, ka tās piedāvājums nesasniedza noteiktajam minimālajam sliekšnim atbilstošo punktu skaitu.

Randstad cēla prasību kompetentajā pirmās instances administratīvajā tiesā, lai, pirmkārt, apstrīdētu tās izslēgšanu no iepirkuma procedūras, un, otrkārt, pierādītu šīs procedūras prettiesiskumu. Lai arī prasība tika atzīta par pieņemamu, tā tika noraidīta pēc būtības. Taču *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija), izskatot apelācijas sūdzību, uzskatīja, ka pamati, ar kuriem tika apstrīdēts procedūras tiesiskums, bija jāatzīst par nepieņemamiem, jo *Randstad* nebija tiesību izvirzīt šos pamatus. Tādējādi tā šajā ziņā grozīja pirmajā instancē pasludināto spriedumu. *Randstad* iesniedza kasācijas sūdzību par šo spriedumu *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija). Tā būtībā uzsvēra, ka Valsts padomes atteikums izskatīt pamatus par publiskā iepirkuma procedūras prettiesiskumu apdraud tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību Savienības tiesību izpratnē. Tomēr tā norādīja, ka Itālijas konstitucionālajās tiesībās 1, kā tās ir interpretējusi *Corte costituzionale* (Konstitucionālā tiesa, Itālija) 2, tiek prasīts atzīt šādu kasācijas sūdzību par nepieņemamu. Proti, **kasācijas sūdzība par Valsts padomes nolēmumiem ir pieņemama tikai attiecībā uz pamatiem par jurisdikciju**, savukārt šajā lietā *Randstad* kasācijas sūdzība bija balstīta uz pamatu par Savienības tiesību pārkāpumu.

Šādos apstākļos Augstākā kasācijas tiesa nolēma vērsties Tiesā, lai būtībā noskaidrotu, vai Savienības tiesības 3 pieļauj tādu valsts tiesību normu, kas saskaņā ar valsts judikatūru neļauj attiecīgajai personai šajā tiesā kasācijas tiesvedībā apstrīdēt augstākās administratīvās tiesas sprieduma atbilstību Savienības tiesībām.

Tiesas virspalāta nosprieda, ka šāda tiesību norma atbilst Savienības tiesībām.

Tiesas vērtējums

Saistībā ar procesuālās autonomijas principu Tiesa norāda, ka, ja vien šajā jomā pastāv Savienības tiesību normas, **katras dalībvalsts valsts tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālie**

¹ Itālijas Konstitūcijas 111. panta astotā daļa.

² Spridums Nr. 6/2018, 2018. gada 18. janvāris, par Itālijas Konstitūcijas 111. panta astoto daļu.

³ LES 4. panta 3. punkts un 19. panta 1. punkts un Padomes Direktīvas 89/665/EEK (1989. gada 21. decembris) par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas procedūru, piemērošanu, piešķirot piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām (OV 1989, L 395, 33. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) (OV 2014, L 94, 1. lpp.), 1. panta 1. un 3. punkts, tos lasot kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu.

noteikumi attiecībā uz tiesību aizsardzības līdzekļiem, lai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, nodrošinātu indivīdiem viņu tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošanu LES 19. panta izpratnē. Tomēr ir jānodrošina, lai šie noteikumi nav mazāk labvēlīgi par tiem, kas reglamentē līdzīgas situācijas, uz kurām attiecas valsts tiesības (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kuras ir piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips). Tādējādi Savienības tiesībām principā nav pretrunā tas, ka dalībvalstis ierobežo vai pakļauj nosacījumiem pamatus, kurus var izvirzīt kasācijas tiesvedībā, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti šie divi principi.

Saistībā ar **līdzvērtības principu** Tiesa atzīmē, ka šajā lietā iesniedzējtiesas kompetence izskatīt pārsūdzības par Valsts padomes spriedumiem ir ierobežota saskaņā ar tiem pašiem noteikumiem, kuru pamatā ir valsts tiesību vai Savienības tiesību normas. Līdz ar to šī principa ievērošana ir nodrošināta.

Saistībā ar **efektivitātes principu** Tiesa atgādina, ka Savienības tiesībās dalībvalstīm nav noteikts pienākums ieviest citus tiesību aizsardzības līdzekļus kā vien tos, kas noteikti valsts tiesībās, ja vien nepastāv tiesību aizsardzības līdzekļi, kas ļautu nodrošināt to tiesību ievērošanu, kuras attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām. Ciktāl šajā lietā iesniedzējtiesa ir konstatējusi, ka pastāv šāds tiesību aizsardzības līdzeklis, kas *a priori* šķiet, ka tā ir, no Savienības tiesību viedokļa attiecīgajai dalībvalstij ir pilnībā atļauts piešķirt augstākajai administratīvajai tiesai kompetenci izskatīt attiecīgo lietu pēdējā instancē gan no faktu, gan tiesību skatpunkta un līdz ar to nepieļaut, ka šī pati lieta tiek vēlreiz izskatīta pēc būtības kasācijas tiesvedībā tās augstākajā tiesā. Tādējādi attiecīgā valsts tiesību norma neapdraudot arī efektivitātes principu un neatklājot nevienu apstākli, kas ļautu secināt LES 19. panta pārkāpumu. Šis secinājums nav pretrunā Direktīvas 89/665 tiesību normām, kurās dalībvalstīm publiskā iepirkuma jomā ir noteikts pienākums nodrošināt tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību 4.

Tomēr Tiesa norāda, ka, ņemot vērā šajā direktīvā un Hartas 47. pantā garantētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, **Valsts padome ir kļūdaini uzskatījusi Randstad prasību administratīvajās tiesās par nepieņemamu.** Šajā ziņā Tiesa atgādina, pirmkārt, ka, lai atzītu šo prasību par pieņemamu, pietiek ar to, ka līgumslēdzējai iestādei prasības apmierināšanas gadījumā ir jāatkārto publiskā iepirkuma procedūra. Otrkārt, saskaņā ar minēto direktīvu prasību var celt tikai tāds pretendents, kurš vēl nav galīgi izslēgts no iepirkuma procedūras, un pretendenta izslēgšana ir galīga tikai tad, ja par to tam ir paziņots un ja neatkarīga un objektīva tiesa to ir "atzinusi par likumīgu" 5.

Šajā gadījumā Valsts padome nav ievērojusi šo noteikumu, jo gan brīdī, kad Randstad cēla prasību pirmās instances tiesā, gan brīdī, kad tā pieņēma nolēmumu, minētā tiesa vai kāda cita neatkarīga pārsūdzības struktūra iepirkuma komisijas lēmumu izslēgt šo pretendentu no procedūras vēl nebija atzinusi par likumīgu.

Taču tādā situācijā kā šajā lietā, kad valsts procesuālās tiesības ļauj ieinteresētajām personām celt prasību neatkarīgā un objektīvā tiesā un efektīvi tajā atsaukties uz Savienības tiesību, kā arī valsts tiesību normu, ar kurām tās ir transponētas valsts tiesību sistēmā, pārkāpumu, un attiecīgās dalībvalsts augstākā administratīvā tiesa, kas lietu izskata pēdējā instancē, nepamatoti pakļauj šīs prasības pieņemamību nosacījumiem, kā rezultātā šīm ieinteresētām personām tiek liegtas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, **Savienības tiesībās netiek prasīts, lai šī dalībvalsts šo tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību pārkāpuma novēršanas nolūkos paredzētu iespēju vērsties augstākajā tiesā ar pārsūdzību par šādiem lēmumiem par nepieņemamību, kurus pieņēmusi augstākā administratīvā tiesa.**

Visbeidzot Tiesa uzsver, ka **šis risinājums neskar iespēju privātpersonām, kurām attiecīgā gadījumā ir nodarīts kaitējums viņu tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību pārkāpuma dēļ, pamatojoties uz nolēmumu, ko pieņēmusi tiesa, kas izskata lietu pēdējā instancē, saukt**

⁴ Direktīvas 89/665 1. panta 1. un 3. punkts.

⁵ Direktīvas 89/665 2.a panta 2. punkts, to interpretējot atbilstoši Hartas 47. pantam.

attiecīgo dalībvalsti pie atbildības, ja vien ir izpildīti šajā nolūkā Savienības tiesībās paredzētie nosacījumi, it īpaši par minēto tiesību pārkāpuma pietiekami būtisko raksturu.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127